

МУЗЕЙНІ І БІБЛІОТЕЧНІ СКАРБИ

Плакат з фільму "Маруся"

У листопаді місяці відзначаємо пам'ять та віддаємо шану Українським Січовим Стрільцям. Українські Січові Стрільці - це перша українська військова формація 20-го століття, яка згодом була переорганізована в Українську Галицьку Армію.

За їхню самовідданість, мужність та героїчні подвиги у боротьбі за волю та незалежність України в роки Першої Світової війни, вони завжди

Портрет Михайла Гайворонського. Іван Кучмак. Олія на полотні, 1943.

вважатимуться новітніми лицарями України.

Нам - їхнім нащадкам - вони залишили не тільки багату історичну спадщину військових досягнень, але також неоціненний вклад в українську культуру – мистецтво, музику, літературу.

У нашому Музеї маємо експонати, які є творіннями двох бувших Українських Січових Стрільців. Це картини мистця Івана Кучмака (1899-1977) і музичні партитури композитора та диригента Михайла Гайворонського (1892-1949).

Іван Кучмак - уродженець Золотого Поділля. Уже студентом гімназії виявив хист та талант до малювання. Його мистецькі студії перервала Перша

Світова Війна. Він став у ряди Українського Січового Стрільцтва і, як сам пізніше згадував, "проміняв пензель мистця на кріс". Проте, не зовсім занехав малювання.

Протягом численних боїв, в яких брав участь, та кількарічного військового життя він постійно робив зарисовки усього, що бачив та переживав. Ці рисунки пізніше послужили йому матеріалом для його олійних картин. Після війни Іван Кучмак закінчив мистецькі студії в Кракові. Через політичні переслідування він емігрував до Канади в 1926 році, а в 30-их роках переїхав до Америки.

Теми його картин - це сцени баталій, військового життя у трагічних і величавих моментах. Він також малював портрети визначних військових провідників та героїв, одним з яких є портрет Михайла Гайворонського, який знаходиться у нашій колекції.

В Америці він працював в комерційних мистецьких фірмах, був театральним та кіно-декоратором, а також розмальовував церкви.

Маємо дуже цікаву історію про його

Картина Івана Кучмака "Стратегія розвідки. Олія на полотні, 1963.

роботу в галузі фільмового декоратора. Коли Українська Фільмова Корпорація у 1937 році вирішила зробити фільм Маруся (фільм базований на пісні Ой, не ходи Грицю), потрібно було збудувати традиційне українське село з білими хатками, присьбами, солом'яними стріхами, квітниками та садками. Корпорація звернулася до мистця Івана Кучмака, щоб він зайнявся цією справою.

Мистець підшукав відповідну околицю для будови – ферму в Плейфілді, Нью Джерзі. Зорганізував бригаду робітників, які два місяці будували село та спали по столах на сні. Більшість робітників будівничої бригади це друзі Кучмака, бувші Січові Стрільці та члени Галицької

Армії. Вечорами, після цілоденної важкої праці робочі сідали кругом ватри та співали українських пісень, особливо пісень Січового Стрільцтва, більшість з яких були музичними творами Михайла Гайворонського. Композитор та диригент Михайло

Гайворонський народився в Заліщиках. Він закінчив музичні студії у Вищому Музичному Інституті ім. М. Лисенка у Львові. Пізніше у цьому інституті він викладав музику та був організатором хорів. Вступив до Січового Стрільцтва і зорганізував військову оркестру, якою диригував з 1914 по 1919 років. У 1923 році він емігрував до Америки і включився в культурно-громадське життя української еміграції. У 1930 році заснував Злучені Українські Хори.

Його музичні твори складаються із хорових, церковних, інструментальних та пісенних композицій. Але найбільше він відомий за свої стрілецькі пісні, які й до сьогодні є популярними поза межами України і до яких також ожив великий інтерес і в сучасній Україні, бо у советські часи вони були заборонені.

У нашому Музеї маємо деякі музичні

Плакат пам'яті української незалежності 1918 року.

твори Гайворонського. У більшості - це хорова обробка народних та стрілецьких пісень. Ці твори були друковані в 30-их роках в друкарні оо. Василян у Жовкві, але видавцями їх було Українське Музичне видавництво в Нью Йорку. У цих виданнях знаходимо такі пісні як Синя Чічка, Ой, вправ стрілець, Їхав стрілець на війноньку, Йде січове військо, Ой, нагнувся дуб високий і багато-багато інших.

Любов Волинець – куратор і бібліотекар

Музичні композиції народних пісень на хор